

www.e-rara.ch

**Silva locorum, qui frequenter in concionibus occurrere solent, omnibus
divini verbi concionatoribus, cum primis utilis & necessaria**

Luis

Venundatur Parisiis, 1586

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: RRa 166

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-26764>

Probatio virtutis.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Probatio virtutis.

Super illud, Patientiam meam quis considerat? Quia citius Gregor.
Deus non exaudit, videtur non considerare. Ardentis namque *Iob. 17.*
desiderij hic vota panduntur. Quod namque disponendi bre-
ue est, est longum amanti. Greg. in mor. lib. 13. c. 22.

Dei protectio minus necessaria creditur, si semper habeatur:
subtrahitur ergo interdum, ut videat homo se nihil esse sine illa.
Greg. 23. mor. c. 28.

Dū ergo illa destituti cadere incipimus, & tamen adiuvī retine-
mur, doctrina est quod cadere incipimus, custodia quod retine-
mur. Greg. vbi supra.

Gre. super illud Cant. Quæsi, & nō inveni, sic ait: Quæsi in- *Cant. 5.*
terdū negatur species, ut mētis desiderij crescat: nepe ut quo Spō
sū diutius desiderat, cū eū inuenerit, avidius assumat. 27. mor. c. 1.

Diligebat Israel Iosephū supra cūctos fratres suos eō quod in *COLLE.*
senectute genuisset eū. Ad hūc ergo modū illa bona opera & sti-
māda sūt, quæ quis agit spirituali senectute cōfectus: de qua Psal. *Ps. 70.*
Ne proicias me in tēpore senectutis; hoc est: eū me charitatis vel
devotiōis feruor destituit, & velut senili quadā imbecillitate desi-
cit. Inter fortes Davidis quidā ex eo maxime cōmēdatur, q̄ inter-
fecerit leonē tempore niuis. Hoc ad eādem significationē p̄tinere
videtur. Niuis em̄ tempus est, cū idem nos charitatis feruor dese-
rit; Quo tempore rugientem (sicut Leo) Dāmonem superare, &
bona opera edere, excelsi & cōstātis animi indicij est. Hoc autem
p̄stabat David, cū ait. Tribulatio & angustia inuenerūt me (quorū *Ps. 118.*
altero corpus, altero animus afflictabatur) & tñ mādāta tuā non
sum oblitus. Et illud rursus, Defecit in salutare tuū anima mea;
&c. Et, Defecerūt oculi mei in eloquiū tuū, & factus sū sicut vter
in pruina: siue (ut alij interpretātur) sicut vter in fumo. Et tñ iusti-
ficationes tuas non sum oblitus. Quorū sensus est, Defecit plane
iā animus meus, p̄ sollicita expectatiōe auxiliij tui, quo intret om-
nis salus mea, ipsi etiā oculi mei defecerūt, in cōsū dies noctesq;
suspicientes, si qua forte viderent salutem venientē q̄ seruo tuo
promisisti. Sed quamq̄ prae multitudinem calamitatum, & assiduo
mœrore cōfectus sum, atq; adeo excusus, ut cutis mea, vtri ad su-

num suspenso comparanda sit, nunquam tamen legū tuarū oblitus sum, nunquam me à recto & honesto tempestas ista depulsit.

Semper adest pius Dñs, semper eis est præsens, abesse tamen aliquando videtur, cū eos vel ab impijs, vel à Dæmonibus grauius vexari permittit. Nō semel hac de re sanctus Iob, non semel

Psal. 12. item David cōquesti sunt. Hinc illa verba, Vsq̃uequo Dñe obliuisceris me in finem? vsq̃uequo auertis faciem tuā à me? &c. Item,

Psal. 43. Exurge quare obdormis Domine? exurge & n. r. i. f. Item, vt quid
Psal. 9. Dñe recessisti lōge: despicias in opportunitatibus in tribulatione.

Pro quo alius vertit. Vt quid. D. r. i. abscondis faciem in opportunitatibus in tribulatione. De quo tamen alibi dixerat, Adiutor in opportunitatibus & in tribulatione. Sic magnus ille Antonius, post multas à dæmonibus acceptas plagas, Domino post eas adueniātī, ait: Vbi eras o bone Iesu, vbi eras? quare à principio non affuisti, vt me iuuares & vulnera mea sanares? Et ille, Antoni (inquit) hic eram, sed expectabam videre certamen tuum. Nunc autem quia viriliter decertasti, in toto orbe faciā te nominari. Idem pene de B. Catharina Senen legitur.

Felix anima quæ vere dicere pōt: Probasti Domine cor meū, & visitasti nocte: igne me examinasti, & nō est inuenta in me iniquitas. *Psal. 16* Sic enim legimus: Vasa figuli probat fornax, & homines iustos tentatio tribulationis. Rursumque, Tanquā aurum in fornace probauit electos Dominus &c. Apostolus præterea

Eccl. 27. primū quidem in Deo, deinde in tribulationibus gloriatur. Quia tribulatio (inquit) patientiam operatur, patientia probationē &c.

Rom. 5. Nemo ergo virtutem suam vel ieiunijs, vel orationibus, vel etiā elemosynis probatam putet. Tribulatio enim est quæ maxime inter omnia iustitiam piorum hominum explorat. Ante hanc nemo de probitate sua testimoniū ferat, quanuis ne post hanc etiā timorem omnem deponere debet.

Frequentissimum est viros sanctos ad tempus à Deo paululū relinquī, & hæc ratione probari nō reprobari. Hinc, vbi Saluator dixisset, Deus Deus me⁹ respice in me, quare me dereliquisti &c. Deus meus clamabo per diem & non exaudies, & nocte & nō ad insipientiā mihi (siue vt Hiero. vertit: Et non est silentium mihi) Paulo tamen inferius ait: Timeat eū omne semen Israel, quoniā non spreuit, nec despexit deprecationem pauperis, nec auertit faciem

faciem suam à me, & cum clamarem ad eum exaudiuit me.

Cum vir iustus ad tempus à Deo relinquitur, singulare illi remedium est in spe, oratione, & meditatione cōstitutū. Quod quidem satis aperte exemplo suo Propheta docet, qui Psal. triplici *Psal. 41.* hoc remedio vtitur. Postquam enim dixit, Quare tristis es anima mea & quare conturbas me, primum ad spem cōfugiens dicens, Spera in Deo quoniam adhuc confitebor illi &c. Quæ verba bis in hoc Psal. & semel in sequenti repetit, cuius initiū est, Iudica me Deus &c. Deinde ad orationem confugit, cū ait: Apud me oratio *Psal. 42.* Deo vitæ meæ: dicam Deo Petra mea quare oblitus es mei: quare tristis incedo dum affligit me inimicus. Terrio demū meditatione ac Dei memoria labentem animum suum reficit, ac sustentat, cū ait, Ad me ipsum anima mea conturbata est, propterea memor ero tui de terra Iordanis & Hermonij à monte modico. Quæ verba quidam, ad hunc modum carmine reddit.

Hæc sæpe mecum colloquor, sed inimis

Resurgit in precordiis.

Quandoque tanta vis doloris anxii,

Vis vi queam resistere.

Qua propter ad tui memoriam nominis,

Amabilem, sæpissime

Recurram ò unica spes mea, ò lux, & salus,

Clarumque solamen meum.

Dulcescet illa amaror omnis & animo

Illæruet curas meo.

Quamquam paterna sum fugatus à domo,

Vastasque solitudines

Iordanis, anisiosque salus Hermonij,

Inhospitalem & Mizarum.

Exul peragro, rerum egens omnium,

Nunquam tamen tui pater

Non meminero: nunquam affluet animo meo.

Dulcissimum nomen tuum.

Hæc

Hac autem memoria se in tribulatione confirmatū fuisse alibi testatur, cū ait: Nisi quod lex tua meditatio mea est, tum forte perissem in humilitate mea, hoc est afflictione mea.

Quanta sit tempestatis vis qua Deus interdū electos suos probat, declarant illa verba Psal. 41. Abyslus abyssum inuocat &c. Et, Omnia excelsa tua & fluctus tui &c. Est autem sensus, Calamitas calamitatem virget, nec ullus est miseriarum finis. Est autem elegans allegoria, qua inducitur Deus excitatis tonitruiis, & ingenti tempestate Dauidem obrucie infinita copia imbrium. Aquas autem in litteris sanctis appellari pro calamitatibus nemo est qui nesciat. ¶ Quo in loco annotare conuenit huius Psalmi titulum, qui est erudiens Canticum. Sic autem inscribitur, Quoniam docet etiam cū nihil ad spem ostenditur, sperandum tamen esse, & misericordiae Dei confitendum. ¶ Idem argumentum tractatur Psal. 59. cuius est initium, Deus repulisti nos & destruxisti nos &c. Et, Ostendisti populo tuo dura, potasti nos vino compunctionis, siue cōsopiente, &c. ¶ Idem etiā argumentū tractatur Psal. sequenti, cuius initium est, Deus auribus nostris audiuiimus &c. Exposita enim primū antiqua Dei erga pios tutela, ac paterna pudentia: exponit deinde quā multis & variis calamitatibus pios vexari permiserit. Subdit enim. Nunc autem repulisti, & cōfudisti nos, & cetera mala quae longa oratione persequitur. Quae quidē omnia sanctis viris accidisse confirmat, cum ait. Haec omnia venerūt super nos, nec obliui sumus te, & inique non egimus in testamento tuo, &c. nihilominus tamē propter te mortificamur tota die, & estimati sumus sicut oues occisionis. ¶ Ceterū cōmune huius calamitatis remedium est, qd idem Propheta alibi ostendit, cū ait, Multae tribulationes iustorum, & ex omnibus iis liberabit eos Dominus. Custodit Dominus omnia ossa eorū, &c. Est & aliud solatiū, quod quidē Ecclesiast. ostendit cum ait, In die malorum non immemoris bonorum &c. Breuitas quoque temporis solatium fit laboris. Non enim in sempiternum abiiciet Dominus. Vnde est illud, Ad momentum ira eius, & vita in repropitiatione eius.

Cū vir iustus spirituali dulcedine ac robore se ad tempus destitūtū viderit, nō protinus animū deponat. Meminisse enim debet scriptū esse, Ego dixi in abūdantia mea, nō mouebor in aeternum, Domine in voluntate tua praestitisti decori meo, vel alias monti

meo fortitudinē. auertisti faciem tuam à me & factus sum cōtur-
batus. Huc pertinet & illud vīstas eū diluculo, & subito probas
illum. Vtrumque autem homini & salutare & necessarium est. Vi-
sitatione namque charitas, probatione humilitas paratur. Per illā
cognoscitur Dei bonitas, per hanc hominis infirmitas. Job. 3.

Quod electos suos variis Deus tribulationib. examinet & pro-
bet declarant illa verba, Psal. 65. Probasti nos Deus, igne nos exa-
minasti sicut examinatur argentum. Induxisti nos in laqueū, pos-
t. i. d. n. i. h. s. c. n. Transiimus per ignem & aquam &c. Sic autem
probauit Dñs Abrahā, Iob, Tobiam, & omnes sanctos martyres.
Nemo ergo dum tribulatur se à Domino derelinqui, sed probari
putet. Exemplo itaque suo Vates sanctus docet quid homines
pietatis amantes de suis calamitatibus sentire debeant: nepe illas
sibi consilio & nomine diuino accidere, vt quēadmodum aurum
atque argentum igne purgatur, ita illorum animi puriores fiant
rebus aduersis: his enim rebus & amor nostri rectūque fragilium,
& caducarum exurit, & studia pietatis ac innocentiae mirabili-
ter accenduntur. At impiorum quos Deus aeterna morte multa-
re constituit, longe dissimilis est ratio: non enim istorum labes &
vitia excoquit ærumna, sed auget potius, & cumulat, illaque cre-
scente, simul animorum crescit impietas, sic vno eodemque igne
lurum durescere videmus, ceramque liquefcere.

Cū se penumero dij homines à Deo variis calamitatibus pro-
bentur & exerceantur, nūquam illi tamen neq; à spe sua & orādi
officio cessare debere, ostendit exēplo suo Dauid cū ait, Credidi,
propter quod locutus sum, ego aut̃ humiliatus, siue afflictus sum
nimis. Ego dixi in excessu (siue in fuga mea) o. h. m. Quod perin-
de est ac si dicat, credo, & certissimam fidem adhibeo promissio-
nibus Dei, propterea summa cū fiducia loquor. Quin etiā cum in
maximis angustiis versarer & fugerē preceps aduersarios mihi iā
iam imminentes, dicebam tamen, mentiuntur quidem omnes ho-
mines: sed Deus certe mentiri non potest, itaque ille me incolu-
mē conseruabit, & hostibus de medio sublati, in regia dignitate
constituet. Quam igitur gratiam referam domino, qui mihi salu-
tem attulit, & me, ac familiam meam tantis beneficiis ornavit.
Idem alibi posteaquam tribulationis suae magnitudinem expo-
suisset his verbis, Saluum me fac Deus, quoniam intrauerunt

Psal. 115.

Psal 68.

aquæ

aque. v. ad. a. m. Infixus sum in limo profundi: & nō est substantia, hoc est non inuenio vbi consiltam. Et mox, Laboraui clamās r. f. s. f. m. defecerunt oculi mei dum spero in. D. m. Quod perinde est ac si dicat, Iam oculi mei nimia lassitudine defecerunt, dum assidue cœlum suspiciunt, expectantes vt Deus meus mihi opem ferat. Itaque proponitur nobis præclarum veræ pietatis exemplū quæ nec spem abiicit, nec ab orandi studio deterretur, licet aures Dei à precibus abhorreere videatur. Denique in fine Psalmi ostendit se non frustra tamdiu aut orasse aut expectasse, cum ait, Ego sum pauper & dolens, salus tua Deus suscepit me, Et, Quoniam exaudiuit pauperes Dominus, & victos suos non despexit. Laudent illum cœli & terra &c. Itaque verissime dictum est. Ipse vulnerat & medetur: percutit & manus eius sanabunt. Hoc ipsum Sanctus quoque Tobias vbi ab Angelo illuminatus & ditatus est confitetur dicens, Benedico te Domine Deus Israel: quia tu castigasti me: & tu sanasti me. Piorum igitur omnium est illa vox, Quantas ostendisti mihi tribulationes multas & malas: & conuersus viuificasti me, & de abyssis terræ iterum reduxisti me. Harum rerum altera, nota sit nobis inanitas nostra, altera benignitas Dei, ex illa notitia nobis diffidere, ex hac Deo confidere discimus.

Tobie. ii

Psal. 70.

Quemadmodū Ioseph ad fratres suos (quos vnice charos habebat) quasi ad alienos durius loquebatur: ita se Dominus frequenter cum piis hominibus gerit dum eis omnem spiritualis cōsolationis gratiam tanquam alienis subtrahit: quos tamen summo amore complectimur.

Quod Deus aliquando amicos suos summis angustis & angoribus vexari permittat, quodque ipsi nec sic quidem à Deo velut proiecti & derelicti, neque spem abiicere, neque orandi & obsecrandi munus die noctuque intermittere debeant, apertissime in Psal. 87: perspicitur: cuius initium est, Domine Deus salutis meæ in die clamaui &c. Pro eo vero quod nos ibi legimus, Pauper sum ego & in laboribus &c. quidam transtulit, Afflictus sum ego, & expiranti similis, ab adolescentia tuli terrores tuos, & trepidaui. Hierony. vero, Portaui terrorem tuum & conturbatus sum.

Huius rei gratia Dauid importunitatem & psecutiones piorū igni

igni comparat spinarum, cum ait, Circumdederunt me sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis. Spinæ namque ignem facile accipiunt: q̄ magnū fragorem edit, & vicina quaq; consumptura videtur, q̄ tamen citō & ipse exinguitur. Tales ergo piorū tribulationes sunt: ideo vir iustus celerimā liberationis suæ certissima spe animū erigere, & præsentem laborem alacriter ferre debet.

Psa. 112.

Temperantia voluptatum moderatrix.

CV M naturæ necessitatibus plusquā expedit deservimus, mentis curā negligimus, ex miseria negligentie, infirmitati addimus culpā. Quidā enim valde periculōsum habent istā necessitates, q̄ sæpe in eis minime discernitur, qd per vilitatis studiū, & quid per voluptatis vitii agatur. Sæpe enim dū necessitati debita reddimus, voluptatis vitio deservimus, & infirmitatis velamine nos excusamus. Greg. mor. 20. c. 12.

Gregor.

Sancti quasi arbitri studiosissime discernūt, inter necessitatem & voluptatem, atque hanc consulendo subleuant, illā premendo frenant. Pravi autem necessitates ad vsum suæ voluptatis retorquent. Greg. 20. mor. c. 12. vide locum.

Greg. super illud Iob. 27. aut poterit in omnipotente delectari? Sic ait, Esse sine delectatione anima nō potest: aut enim infimis delectatur, aut summis: & quāto maiori studio exercetur ad summā, tanto maiori fastidio torpescit ad infimā. Vnde Ioan. qui diligit mundum, non est charitas patris in eo. Mor. 18. c. 6.

Iob. 28.

Greg. super illud Iob. 28. Nō inuenitur in terra suauiter viuendum, sic ait: Qui huius vitæ voluptatibus palcitur, ab æternæ sapientiæ intellectu separatur: nam si saperet, de exiliij sui cæcitate lugeret. lib. 18. mor. c. 26. Ideo dicitur qui addit scientiam, addit & dolorem. Eccl. 1.

Carnalis delectatio quanto diutius tenet, tanto arctius astringit. Greg. 24. mor. c. 12.

Spiritus deficit, vbi caro requiescit. Vt enim caro mollibus, sic anima duris nutritur. August. super Ioan.

August.

Si quid arrisisset prosperum, tædebat apprehendere, quia penē prorsusquam